

Structural model of suicidal thoughts based on parenting styles with the mediating role of self-esteem and social support

Mohammad Sadegh. Darvishi¹, Satar. Kikhavani^{2*}, Vahid. Ahmadi³ & Fatollah. Mohamadian⁴

1. PhD student, General Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran

2. *Corresponding Author: Professor, Department of Psychology, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran

4. Assistant Professor, Department of Psychology, Ilam University of Medical Sciences, Iran

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 103-122

Corresponding Author's Info

Email:

skaikhavani@yahoo.com

Article history:

Received: 2023/04/01

Revised: 2023/06/23

Accepted: 2023/07/11

Published online: 2023/07/27

Keywords:

suicidal thoughts, parenting styles, social support, self-esteem.

ABSTRACT

Background and Aim: Suicide, which means harming oneself with the purpose of killing oneself, is a major health problem and one of the main causes of death worldwide. The purpose of this research was to present a causal model of suicidal thoughts based on parenting styles (permissive, authoritarian, authoritative) and the mediating role of social support and self-esteem. **Methods:** The design of the current research was descriptive and correlational and based on the structural equation modeling method. The statistical population of the research was all high school students of Ilam city, 390 people (182 girls and 208 boys) were selected by multi-stage random sampling method. Data related to research variables were collected using Beck's (1961), Phillips' (1986) social support, Rosenberg's (1965) and Baumrind's parenting styles (1973) questionnaires. Pearson correlation and structural equation method were used through SPSS-27 and AMOS-26 software. **Results:** The results and findings of the research showed that authoritarian parenting style has a direct positive effect on suicidal thoughts and a direct negative effect on self-esteem and social support. Also, authoritarian parenting style has a direct negative effect on suicidal thoughts and a direct positive effect on self-esteem and social support. On the other hand, permissive parenting style has a direct negative effect on self-esteem, but this style did not have a significant direct effect on social support and suicidal thoughts. Also, permissive parenting style did not have an indirect and significant effect on suicidal thoughts with the mediating role of social support. Other results showed that permissive, authoritarian, and authoritarian parenting styles have an indirect and significant effect on suicidal behavior with the mediating role of self-esteem, and finally, the fit indices of the final model supported the good fit with the collected data. **Conclusion:** Increasing public awareness and empowering families and schools, especially psychological therapeutic interventions for parenting skills and increasing the level of knowledge and efficiency of the school counseling system can be effective in reducing social harm, especially the painful phenomenon of suicide and the formation of suicidal thoughts and ideas before that.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article:

Darvishi, M., Kikhavani, S., Ahmadi, V., & Mohamadian, F. (2023). Structural model of suicidal thoughts based on parenting styles with the mediating role of self-esteem and social support. *Jayps*, 4(5): 103-122.

مدل ساختاری افکار خودکشی بر اساس سبک‌های فرزندپروری با نقش واسطه‌ای عزت نفس و حمایت اجتماعی

محمد صادق درویشی^۱، ستار کیخاونی^{۲*}، وحید احمدی^۳ و فتح الله محمدیان^۴

۱. دانشجوی دکتری، روانشناسی عمومی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران
۲. استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران
۳. استادیار، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران
۴. استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	زمینه و هدف: خودکشی به معنای آسیب رساندن به خود با هدف از بین بردن خویش یک مشکل عمده بهداشتی و یکی از عوامل اصلی مرگ و میر در سراسر جهان است. هدف از پژوهش حاضر ارائه مدل علی افکار خودکشی بر اساس سبک‌های فرزندپروری (سهل‌گیرانه، مستبدانه، مقتدرانه) و نقش میانجی حمایت‌اجتماعی و عزت‌نفس بود. روش پژوهش: طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی و براساس روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه‌آماري پژوهش، تمامی دانش‌آموزان دبیرستانی شهر ایلام بودند که تعداد ۳۹۰ نفر (۱۸۲ دختر و ۲۰۸ پسر) به روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب گردیدند. داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش با استفاده از پرسشنامه‌های افکار خودکشی بک (۱۹۶۱)، حمایت اجتماعی فیلیپس (۱۹۸۶)، عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) و سبک‌های فرزندپروری بامریند (۱۹۷۳)، جمع‌آوری شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و روش معادلات ساختاری از طریق نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-26 استفاده گردید. یافته‌ها: نتایج و یافته‌های پژوهش نشان داد سبک فرزندپروری مستبدانه بر افکار خودکشی اثر مثبت مستقیم و بر عزت نفس و حمایت اجتماعی اثر منفی مستقیم دارد. همچنین سبک فرزندپروری مقتدرانه بر افکار خودکشی اثر منفی مستقیم و بر عزت نفس و حمایت اجتماعی اثر مثبت مستقیم دارد. از طرفی سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه بر عزت نفس اثر منفی مستقیم دارد اما این سبک بر حمایت اجتماعی و افکار خودکشی اثر مستقیم معناداری نداشت. همچنین سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه بر افکار خودکشی با نقش میانجی حمایت اجتماعی اثر غیرمستقیم و معناداری نداشت. دیگر نتایج نشان داد سبک‌های فرزندپروری سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه بر افکار خودکشی با نقش میانجی عزت نفس اثر غیر مستقیم و معنادار دارد و در نهایت شاخص‌های برازندگی مدل نهایی، از برازش مطلوب با داده‌های گردآوری شده حمایت کردند. نتیجه‌گیری: افزایش آگاهی‌های عمومی و توانمندسازی خانواده و مدرسه به ویژه مداخلات درمانی روانشناختی در جهت مهارت آموزی فرزند پروری و افزایش سطح دانش و کارایی نظام مشاوره مدارس می‌تواند در کاهش آسیب‌های اجتماعی بخصوص پدیده دردناک خودکشی و قبل از آن شکل‌گیری افکار و ایده پردازی خودکشی موثر باشد.
صفحات: ۱۰۳-۱۲۲	
اطلاعات نویسنده مسئول	
ایمیل: skaihavani@yahoo.com	
سابقه مقاله	
تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۱۲	
تاریخ اصلاح مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۰۲	
تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۲/۰۴/۲۰	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵	
واژگان کلیدی	
افکار خودکشی، سبک‌های فرزندپروری، حمایت اجتماعی، عزت نفس.	

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است. تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله

درویشی، محمدصادق، کیخاونی، ستار، احمدی، وحید، و محمدیان، فتح الله. (۱۴۰۲). مدل ساختاری افکار خودکشی بر اساس سبک‌های فرزندپروری با نقش واسطه‌ای عزت نفس و حمایت اجتماعی. *مطالعات روان‌شناختی نوجوان و جوان*، ۴(۵): ۱۰۳-۱۲۲.

مقدمه

این، تا همین اواخر، چارچوب‌های نظری جامع کمی وجود داشت که سعی در درک پیدایش افکار خودکشی و گذار از تفکر در مورد خودکشی به اقدام به خودکشی یا امرگ با خودکشی داشتند (فرانکلین^۶، ۲۰۱۷). از طرفی نیز، نظریه‌های مطرح در باره خودکشی از جمله نظریه ادوین اشنایدمن^۷، دورکهم^۸، بامیستر^۹، آبرامسون^{۱۰} اگر چه در راهنمایی تحقیقات مربوط به خودکشی و تلاش‌های پیشگیرانه در این خصوص مفید بوده‌اند، اما همچنان در تبیین تمییز بین افکار خودکشی از رفتار خودکشی با شکست مواجه شدند. این تمییز، به ویژه زمانی حائز اهمیت است که می‌بینیم افراد بسیاری هستند که ایده‌پردازی و افکار خودکشی دارند، اما هرگز اقدام به خودکشی نمی‌کنند؛ به همین دلیل بسیاری از مطالعاتی که در زمینه خودکشی انجام گرفته‌اند سعی در شناسایی عوامل خطر خودکشی داشته‌اند حال آن که به پارامترهای مربوط به افکار خودکشی و تغییر پذیری این افکار تا حد زیادی کم توجهی شده است (کلونسکی و می^{۱۱}، ۲۰۱۵).

افکار خودکشی معمولاً در ابتدای رفتار خودکشی بروز می‌کند. این افکار شامل آرزوی هرگز زاده نشدن و آرزوی مرگ تا افکار اختصاصی خودکشی، مانند نقشه پردازی دقیق در ارتباط با زمان، مکان و چگونگی انجام خودکشی متغیر است. براین اساس بررسی افکار خودکشی به عنوان یکی از زمینه‌ها و متغیرهای مهم شکل‌گیری رفتار، اقدام و عمل خودکشی مطرح است (سیاه‌خانی نوش آبادی و همکاران، ۱۴۰۰؛ محمدیان و همکاران، ۱۳۹۷). در این میان افکار خودکشی شامل: اظهارات کلامی و غیر کلامی، نشان دهنده‌ی فوریتی بالینی در روانپزشکی است و افراد با

خودکشی به معنای آسیب رساندن به خود با هدف از بین بردن خویش یک مشکل عمده بهداشتی و یکی از عوامل اصلی مرگ و میر در سراسر جهان است. نرخ استاندارد خودکشی جهانی سالانه ۱۱/۴ درصد در هر ۱۰۰/۰۰۰ نفر جمعیت است (سازمان بهداشت جهانی^۱، ۲۰۱۹). خودکشی شامل مجموعه‌ای از مراحل متوالی از جمله افکار خودکشی، طرح خودکشی و اقدام به خودکشی است (مو^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). اقدام به خودکشی شامل اجرای روش و یا نقشه‌ای برای پایان دادن به زندگی است که می‌تواند به خودکشی کامل منجر شود یا به شکست بیانجامد (براردلی^۳ و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر مرگ‌های ناشی از خودکشی، افکار و ایده‌پردازی خودکشی نیز جلب توجه می‌کند (دانگ^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). افکار خودکشی^۵ به عنوان افکار خود گزارش‌دهی درباره‌ی خودکشی، در دامنه‌ای از یک میل مبهم برای مردن تا نقشه کامل خودکشی تعریف می‌شود (آندرسون، ۲۰۰۰ به نقل از مرادی و همکاران، ۱۴۰۰). در واقع مسیرهای خودکشی پیچیده هستند و خودکشی محصول نهایی تأثیر متقابل عوامل بیولوژیکی، بالینی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و عوامل خود مراقبتی است. اگرچه دانش عوامل خطر خودکشی در دهه‌های اخیر به طور قابل توجهی افزایش یافته است اما توانایی ما برای پیش بینی خودکشی در حال حاضر بهتر از ۵۰ سال پیش نیست. به همین خاطر دلایل زیادی وجود دارد که چرا حوزه تحقیقات خودکشی توانایی پیش بینی خود را افزایش نداده است؟ واقعیت آن که عوامل خطر خودکشی اغلب به صورت مجزا و به صورت ایستا و نه به صورت پویا ارزیابی می‌شوند. علاوه بر

6. Franklin
7. Shneidman, Edwin.
8. David Émile Durkheim
9. Roy Baumeister
10. Lyn Yvonne Abramson
11. Klonsky & May

1. world Health Organization (W.H.O)
2. Mo
3. Berardelli
4. DongT
5. Suicidal thoughts

در ذهنشان، اقدام به خودکشی می‌کنند (میکائیلی و صمدی فر، ۱۳۹۸). پژوهش‌ها نشان می‌دهد مجموعه‌ای از عوامل دست به دست هم می‌دهند تا افکار خودکشی در شخص شکل گیرد، که معمولاً از آن‌ها تحت عنوان عوامل خطر یاد می‌شود. عوامل و ریسک فاکتورهایی که اگر پیش‌بینی و شناسایی نشود و تحت درمان قرار نگیرد، در مرحله بعد فرد سعی در برنامه‌ریزی برای خودکشی می‌کند (دوست محمدی و رضاییان، ۱۳۹۸).

یکی از مسائل قابل توجه در این زمینه، معرفی شیوه یا سبک فرزندپروری^۶ در خانواده به عنوان یکی از عوامل زمینه‌ساز افکار خودکشی است. در این خصوص تحقیق انجام گرفته توسط (دوناث^۷ و همکاران، ۲۰۱۴). نشان داد افکار خودکشی با والدین اقتدارگرای درک شده همراه است و نوجوانانی که والدینشان کنترل بالایی دارند و محبت‌شان کم است دو برابر خطر افکار خودکشی و سه برابر خطر آسیب‌رسانی عمدی به خود دارند. همچنین مشخص است که خصومت والدین با رفتارهای خودکشی همراه است. (برقی و میرزایی، ۱۳۹۶). نتایج تحقیقات تأیید کننده اهمیت رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین با رفتارهای فرزندان در زندگی حال و آینده‌شان است (تایلر^۸ و همکاران، ۲۰۰۴؛ گاومند^۹، ۲۰۰۶؛ هاور^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۷).

حمایت اجتماعی^{۱۱} که یکی دیگر از متغیرهای این تحقیق است، مفهومی چند بعدی است که به اشکال و طرق مختلفی تعریف شده است. برای مثال، می‌توان آن را به عنوان یک منبع فراهم شده توسط دیگران، به عنوان امکاناتی برای مقابله با استرس، یا یک مبادله‌ای از منابع تعریف نمود. پژوهش‌های موحدی و همکاران (۱۳۹۱)، نعمتی (۱۳۹۶)، اسلامیان و همکاران (۱۳۹۷)، گرینبرگ

ایده پردازی خودکشی نسبت به افراد بدون ایده‌پردازی خودکشی خطر بالاتری برای اقدام به خودکشی دارند (چویی^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهند افکار خودکشی، به عنوان یک عامل پرخطر برای خودکشی، دارای اثر پیش‌بینی کننده قابل توجهی است (تایسمن^۲ و همکاران، ۲۰۱۸؛ مارس^۳ و همکاران، ۲۰۱۹؛ مو^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). از طرفی پژوهش‌ها نشان می‌دهد میزان شیوع تمایل به رفتارهای خودکشی و انگاره‌پردازی خودکشی در جوامع مختلف در طول دهه‌های اخیر رو به افزایش بوده است (سجادپور و همکاران، ۱۳۹۹). گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی در ۱۵ سال گذشته نیز، افزایش ۶۰ درصدی ایده پردازی خودکشی را نشان داده است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۹). با این حال اگرچه رفتار خودکشی در بین تمامی گروه‌های سنی دیده می‌شود، اما در قشر نوجوان به دلیل آن که نوجوانی یکی از بحرانی‌ترین دوره‌های رشدیست (احمدی و جمهری، ۱۴۰۰) و مضافاً این که این مرحله از زندگی با تغییرات سریع، نظیر تغییر در ساخت خانوادگی، ترک خانواده، افزایش دسترسی به امکانات تحصیلی همراه است، این امر از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است (ما^۵ و همکاران، ۲۰۱۶). به همین دلیل در بسیاری از کشورها، بیشترین میزان خودکشی را نوجوانان و جوانان به خود اختصاص داده و در واقع خودکشی در سطح جهان چهارمین علت اصلی مرگ و میر در سنین ۱۵ تا ۲۹ سال است. همچنین نتایج مقایسه ۴۹ کشور در حال توسعه، متوسط شیوع کلی افکار خودکشی ۱۹/۸ درصد گزارش کرده است. تقریباً یک سوم از نوجوانانی که افکار خودکشی دارند در سنین نوجوانی برای خودکشی برنامه‌ریزی می‌کنند. حدود ۶۰ درصد از افرادی که چنین برنامه‌ای دارند، عمدتاً یک سال پس از شروع فکر خودکشی

6. Parenting styles
7. Donath
8. Tiller
9. Gwemende
10. Huver
11. social support

1. Choi
2. Teismann
3. Mars
4. Mo
5. Man

همکاران (۱۳۹۸)، قلعه بان و همکاران (۱۴۰۰)، لقایی و همکاران (۱۴۰۰) در کنار پژوهش‌هایی از جمله: میگل و بلانکو^۷ (۲۰۲۰) و شائولینگ^۸ و همکاران (۲۰۲۰) و هرلینا^۹ و همکاران (۲۰۲۱) جنبه‌هایی از افکار خودکشی و متغیرهای موثر را در چارچوب روش معادلات ساختاری مورد بحث قرار داده‌اند. از آنجاکه مهمترین عامل در جهت پیشگیری از رفتار خودکشی، اطلاع از فکر خودکشی است (مرادی و همکاران، ۱۴۰۱) و همچنین با توجه به اینکه استان ایلام یکی از سه استان پر خطر در حوزه شیوع فزاینده خودکشی در سنین ۱۵ تا ۲۵ سال به شمار رفته (امیری نژاد و همکاران، ۱۳۹۸)، لذا براساس آنچه گفته شد این پژوهش به دنبال بررسی نقش و اثر متغیرهایی از جمله: سبک‌های فرزند پروری (سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه) به عنوان متغیر پیش بین و متغیرهای: حمایت اجتماعی و عزت نفس به عنوان متغیر میانجی و تعیین اثر مستقیم و غیر مستقیم آن‌ها در شکل‌گیری افکار خودکشی در بین دانش آموزان دبیرستانی شهر ایلام است. لذا سوال نهایی و اساسی آن که آیا مدل علی ارائه شده از برآزش کافی و مناسب برخوردار است یا خیر؟

روش پژوهش

طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی و براساس روش مدل‌یابی معادلات ساختاری است. در این پژوهش اثرات مستقیم و غیر مستقیم متغیرها در متغیر وابسته مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری پژوهش عبارتند از تمامی دانش‌آموزان دختر و پسر دبیرستانی متوسطه پایه اول و دوم سوم شهر ایلام به تعداد ۱۰۵۰۰ نفر. با توجه به جامعه آماری پژوهش و طرح پژوهش برای انتخاب حجم نمونه، از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای استفاده شد. با توجه به تعداد گویه‌ها و سوالات پرسشنامه متغیر پیش بین

7. Miguel Landa-Blanco
8. Shaholing
9. Herlinal

و همکاران (۲۰۰۰)، شوارتزر^۱ و شولتز^۲ (۲۰۰۴) و والش و ایگرت^۳ (۲۰۰۷) رابطه معنادار و منفی حمایت اجتماعی با افکار خودکشی را نشان داده است.

یکی دیگر از متغیرهای همبسته و موثر در پیش بینی افکار خودکشی عزت نفس^۴ معرفی شده است. عزت نفس به معنای قضاوت شخص از ارزشمندی خود است و به نگرش فرد از خود دلالت یکی از عوامل مهم و اساسی در رشد و شکوفایی انسان هاست که در دهه‌های اخیرمورد توجه بسیاری از روان‌شناسان و پژوهشگران امور تربیتی قرار گرفته است. پژوهش‌های مشایخ و محسنی صلاحی (۱۴۰۰)، میکاییلی و همکاران (۱۳۹۸) و ملکی (۱۳۹۷) نشان می‌دهد که بین عزت نفس و افکار خودکشی در نوجوانان رابطه منفی و معناداری وجود دارد. به این صورت که افزایش عزت نفس نوجوانان موجب کاهش افکار خودکشی در آنان می‌شود. همچنین پژوهش‌ها مشخص کرده طرحواره‌های ناکارآمد و منفی مربوط به خود باعث سوگیری بیشتری در پردازش اطلاعات شده و به عقاید منفی‌تری در باره خود منجر می‌شوند (وگنر^۵ و همکاران، ۲۰۱۵؛ رایس^۶ و همکاران، ۲۰۱۹).

به طور کلی از آنجا که پژوهش‌های محدودی در قالب مدل و معادلات ساختاری در حوزه افکار خودکشی در دسترس هستند و از طرفی پژوهش‌های مفید صورت گرفته عموماً روابط ساده متغیرها را مورد بحث قرار داده‌اند. لذا به نظر می‌رسد ما نیازمند پژوهش‌هایی هستیم که بتواند در چارچوبی دقیق‌تر و در قالب یک مدل علی و مفهومی، اثر مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل و میانجی را در شکل‌گیری افکار خودکشی به صورت ساختاری تبیین کند. برخی از این پژوهش‌ها از جمله پژوهش صالحی و حاتمی (۱۳۹۵)، آفتاب و

1. Schwartzberg
2. Schultz
3. Walsh & Eggert
4. self -Esteem
5. Wagner
6. Rice.

پژوهش بر روی ۱۰۰ نفر آزمودنی مذکر با دامنه سنی ۱۹ تا ۲۸ سال اعتبار و روایی این مقیاس را مورد ارزیابی قرار دادند، نتایج به دست آمده نشان داد که مقیاس بک با مقیاس افسردگی آزمون گلدبرگ ۰/۷۶ همبستگی داشت، همچنین اعتبار مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۵ و از روش دو نیمه ۰/۷۵ به دست آمد.

۲. پرسشنامه سبک‌های فرزند پروری بامریند.

پرسشنامه ۳۰ سوالی شیوه‌های فرزندپروری بامریند که فرم اولیه این پرسشنامه دارای ۳۰ گویه است که توسط دیانا بامریند^۳ (۱۹۷۳) طراحی و ساخته شد. این پرسشنامه توسط حسین پور (۱۳۸۱)، ترجمه شده است. این پرسشنامه شیوه‌های فرزندپروری والدین را در سه عامل سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه اندازه‌گیری می‌کند. در پرسشنامه فرزند پروری بامریند، هر سؤال بر حسب یک مقیاس پنج درجه‌ای از صفر (کاملاً موافقم) تا چهار (کاملاً مخالفم) قابل پاسخگویی می‌باشد و با جمع نمرات هر ۱۰ سؤال مختص به یکی از شیوه‌های فرزندپروری، ۳ نمره مجزا بدست می‌آید. جمله‌های شماره: ۱، ۶، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۱۹، ۲۱، ۲۴، ۲۸ به شیوه‌ی سهل‌گیرانه و جمله‌های شماره‌های: ۲۶، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰ به شیوه مستبدانه و جمله‌های: ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۸، ۱۱، ۱۵، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۲۷، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰ به شیوه مقتدرانه مربوط می‌باشد. که در مقابل هر عبارت ۵ ستون (کاملاً موافقم، تا حدودی موافقم، تا حدودی مخالفم، مخالفم، کاملاً مخالفم) به ترتیب از ۰ تا ۴ نمره گذاری شده است که با جمع نمره سوال‌های مربوط به هر شیوه و تقسیم آن بر تعداد سوالات نمره مجزا بدست می‌آید. پرسشنامه فرزندپروری بامریند در تحقیقات متعددی مورد بررسی قرار گرفته و اعتبار و روایی آن به دست آمده چنانچه بوری در سال ۱۹۹۱ پایایی پرسشنامه مزبور را با استفاده از روش بازآزمایی در بین گروه مادران به ترتیب ۰/۸۱ برای شیوه سهل‌گیرانه، ۰/۸۶ برای شیوه مستبدانه و ۰/۷۸

(سبک‌های فرزند پروری) به تعداد ۳۰ سوال تعداد ۴۰۰ نفر حجم نمونه انتخاب گردید که تعداد ۳۹۰ نفر (۱۸۲ دختر و ۲۰۸ پسر) پاسخنامه تکمیل شده از آزمودنی‌ها جمع آوری گردید. بعد از جمع آوری اطلاعات داده‌ها با کمک نرم افزارهای SPSS و AMOS مورد تحلیل قرار گرفت. برای بررسی فرضیه‌ها و واریانس مدل از روش معادلات ساختاری استفاده شد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه افکار خودکشی بک. مقیاس افکار خودکشی بک، در سال ۱۹۶۱ توسط آرون بک^۱ ساخته شد یک ابزار خودسنجی ۱۹ سوالی می‌باشد. این پرسشنامه به منظور آشکارسازی و اندازه‌گیری شدت نگرش‌ها، رفتارها و طرح‌ریزی برای ارتکاب به خودکشی تهیه شده است. بر اساس تحلیل عامل با بیماران روانپزشکی آشکار شد که مقیاس افکار خودکشی بک ترکیبی از سه عامل می‌باشد، تمایل به مرگ (۵ سوال)، آمادگی برای خودکشی (۷ سوال) و تمایل به خودکشی واقعی (۴ سوال). ۲ سوال مربوط می‌شوند به بازدارنده‌هایی برای خودکشی و یا کتمان خودکشی که در هیچ یک از سه عامل فوق محاسبه نشده‌اند. مقیاس بک بر اساس ۳ درجه نقطه‌ای از ۰ تا ۲ شامل گزینه الف(۰)، ب (۱) و ج (۲) تنظیم شده است. نمره کلی فرد بر اساس جمع نمرات محاسبه می‌شود که از ۰ تا ۳۸ قرار دارد. اعتبار و پایایی مقیاس اندیشه پردازی خودکشی بک در پژوهش‌های گوناگون تایید شده است. آلفای کرونباخ (همسانی درونی) و پایایی هم زمان این مقیاس به ترتیب بین ۰/۸۹، ۰/۹۶ و ۰/۸۳ بوده است (بک و استیر، ۱۹۹۱). این مقیاس در ایران توسط انیسی و همکاران (۱۳۸۴) اعتباریابی شده است. برای تعیین پایایی این مقیاس، با استفاده از روش آلفای کرونباخ ضرائب ۰/۸۷ تا ۰/۹۷ و با استفاده از روش آزمون - بازآزمون پایایی آزمون ۰/۵۴ به دست آمده است. در

1. Aaron Temkin Beck
2. Beck & Steer

صورت منفی طراحی شده است پس نمره گذاری تعدادی از سوالات برعکس می‌باشند. یعنی در ۵ سوال نخست به گزینه موافق نمره‌ی یک و به گزینه مخالف نمره‌ی صفر و در ۵ سوال آخر به گزینه موافق نمره‌ی صفر و به گزینه‌ی مخالف نمره یک تعلق می‌گیرد. نمره بالاتر از صفر نشان دهنده عزت نفس بالا و نمره کمتر از صفر نشان دهنده عزت نفس پایین است. نمره ۱۰+ نشان دهنده عزت نفس خیلی بالا و نمره ۱۰- نشانه دهنده عزت نفس خیلی پایین است. بنابراین، هر چه نمره بالاتر باشد، به همان اندازه سطح عزت نفس بالاتر خواهد بود و برعکس. در ایران به بررسی ویژگی‌های آماری نسخه فارسی پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ در دو نمونه دانشجویی ایرانی نیز پرداخته شده و روایی و پایایی این مقیاس را اندازه‌گیری کردند. محمدی (۱۳۸۴) پایایی این مقیاس را بر روی یک نمونه دانشجویان دانشگاه شیراز با دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف به ترتیب ۰/۶۹ و ۰/۶۸ و ضرایب بازآزمایی این مقیاس را با فاصله یک هفته ۰/۷۷، دو هفته، ۰/۷۳ و سه هفته برابر با ۰/۷۸ گزارش کرد. رجبی و بهلول (۱۳۸۶) همسانی درونی این مقیاس را بر روی یک نمونه از دانشجویان ۰/۸۴ گزارش کردند.

۴. پرسشنامه حمایت اجتماعی فیلپس. این پرسشنامه توسط واکس^۱ و همکاران در سال ۱۹۸۶ بر مبنای تعریف کوب از حمایت اجتماعی ساخته شد. بنا به تعریف کوب، حمایت اجتماعی به میزان برخورداری از محبت، مساعدت و توجه اعضای خانواده، دوستان و سایر افراد اشاره دارد. این پرسشنامه دارای ۲۳ ماده است. ابراهیمی قوام (۱۳۷۱) در پژوهش پایان‌نامه‌ای خود که به راهنمایی دلاور انجام شده، سیستم نمره گذاری این پرسشنامه را به صفر و یک تغییر داده و دلیل این کار را استفاده از آلفای کرونباخ ذکر کرده است (همتی راد و سپاه منصور، ۱۳۸۷) این پرسشنامه سه خرده مولفه دارد: حمایت خانواده (۸ تا ۱۵)، حمایت دوستان (۹ تا ۱۵) و

برای شیوه مقتدرانه و در بین پدران به ترتیب ۰/۷۷ برای شیوه سهل گیر، ۰/۸۵ برای شیوه استبدادی و ۰/۸۸ برای شیوه مقتدر گزارش نمود. در کل نتایج بدست آمده از مطالعات خارجی و داخلی اعتبار و روایی پرسشنامه فرزندپروری را مورد تأثیر قرار می‌دهند. این پرسشنامه قبلاً توسط اسفندیاری (۱۳۷۴)، و بینم (۱۳۷۹)، مورد استفاده قرار گرفته است. اسفندیاری پایایی بازآزمایی این پرسشنامه را برای سهل‌گیرانه ۰/۶۹، برای مستبدانه ۰/۷۷ و مقتدرانه ۰/۷۳ گزارش کرده است. میزان پایایی این پرسشنامه به روش بازآزمایی ۰/۸۱ برای سهل‌گیرانه ۰/۸۵ برای مستبدانه و ۰/۹۲ مقتدرانه گزارش شده است، هم چنین وی در مورد اعتبار پرسشنامه نتایج زیر را گزارش کرده است: مستبد بودن پدر رابطه معکوس با آزادگذاری (۰/۵۰)، و اقتدار منطقی (۰/۵۲)، او دارد. میزان پایایی این ابزار به روش آلفا کرونباخ، در این پژوهش ۰/۶۹ برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۷۳، برای سبک مستبدانه ۰/۸۳، و برای شیوه مقتدرانه ۰/۹۰ به دست آمده است و این آزمون از همسانی درونی خوبی برخوردار بود (نورایی، ۱۳۹۵).

۳. پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ. مقیاس عزت نفس روزنبرگ یکی از پرکاربردترین مقیاس‌های سنجش عزت نفس می‌باشد که میزان رضایت از زندگی و داشتن احساس خوب در مورد خود را می‌سنجد. محبوبیت این مقیاس تا حد زیادی به خاطر زبان غیرپیچیده و اختصار و نیز تاریخ نسبتاً طولانی کاربرد آن است. نسخه ایرانی آن توسط علیزاده (۲۰۰۳) ترجمه و اعتباریابی شده است. طریقه نمره گذاری پرسشنامه ۱۰ سوالی روزنبرگ (۱۹۶۵؛ به نقل از دنولت، ۲۰۱۱) بر اساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای است که گزینه‌های آن از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم طراحی شده است که نمره ۱ نشان‌دهنده کمترین میزان عزت نفس و نمره ۵ بازگو کننده بیشترین میزان عزت نفس است، در حالی که پنج سوال از ده سوال این مقیاس به صورت مثبت و پنج سوال دیگر به

1. Vaux

متغیری شباهت دارد، از اصول تعیین حجم نمونه در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای تعیین حجم نمونه در مدل یابی معادلات ساختاری این پژوهش استفاده گردید. با توجه به اینکه در روش شناسی مدل یابی معادلات ساختاری تعیین حجم نمونه می‌تواند بین ۵ تا ۱۵ مشاهده به ازای هر متغیر اندازه‌گیری شده تعیین شود. بر این اساس و با توجه به تعداد گویه‌ها و سوالات پرسشنامه متغیر پیش بین (سبک‌های فرزند پروری) به تعداد ۳۰ سوال تعداد ۴۰۰ نفر حجم نمونه انتخاب گردید که تعداد ۳۹۰ نمونه پاسخنامه تکمیل شده از آزمودنی‌ها جمع آوری گردید. گام بعدی شامل اجرای ابزارهای پژوهش در نمونه موردنظر و جمع آوری داده‌ها بود. برای همزمانی این مرحله با همه گیری کوید-۱۹ در سال گذشته و تعطیلی مدارس، از نرم افزار توزیع آنلاین پرسشنامه (اول فرم) استفاده گردید. در این مرحله تلاش شد با استفاده از نظارت مدیران مدارس حداکثر حصول اطمینان از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط خود فرد صورت گیرد. در گام آخر، بعد از جمع آوری اطلاعات داده‌ها با کمک نرم افزاری‌های SPSS و AMOS مورد تحلیل قرار گرفت. برای بررسی فرضیه‌ها و واریسی مدل از روش معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت‌شناختی به دست آمده نشان داد از میان اعضای نمونه جنسیت پاسخگویان پسر به تعداد ۲۰۸ نفر معادل ۵۳/۳ درصد و دختر ۱۸۲ نفر معادل ۴۶/۷ درصد می‌باشد. همچنین از لحاظ سنی بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۱۷ سال با ۳۹ درصد و کمترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۱۴ سال با ۰/۸ درصد می‌باشد.

حمایت دیگران (۱۶ تا ۲۳) که طیف پاسخ دهی ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً موافقم را در بر می‌گیرد. کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، تا حدودی=۳، موافقم=۴، کاملاً موافقم=۵ بدین ترتیب که نمره ۱ بیانگر پایین‌ترین میزان حمایت اجتماعی ادراک شده و نمره ۵ نشان‌دهنده بالاترین میزان حمایت اجتماعی ادراک شده می‌باشد و بیشترین امتیاز، ۱۱۵ و کمترین امتیاز ۲۳ خواهد بود. نمره گذاری سولات ۱۳، ۲۱، ۳۰، ۱۰ و ۲۲ به شکل وارونه است. این آزمون در مطالعه ابراهیمی قوام (۱۳۷۱) بر روی ۱۱۱ دانشجو و ۲۱۱ دانش‌آموز اجرا شد. پایایی آزمون در نمونه دانشجویی در کل مقیاس ۹۱/۱ و در نمونه دانش آموزی ۷۱/۱ و در آزمون مجدد در دانش‌آموزان پس از شش هفته ۸۱/۱ بود. ضرایب پایایی درونی این آزمون را در یک گروه ۳۱۱ نفری از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی ۶۶/۱ محاسبه کرد. در پژوهش خباز و همکاران (۱۳۹۱) ضریب آلفای محاسبه شده برای این پرسشنامه ۷۴/۱ به دست آمد (خباز و همکاران، ۱۳۹۱). کاسترو و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی در بین ۶۸۱ از دانشجویان شیلی آلفای کرونباخ این مقیاس را در پایایی ۰/۹۸ و ضرایب همسانی درونی این مقیاس را ۰/۸۹ تعیین کردند.

روش اجرا

پس از جمع آوری اطلاعات مربوط به تعداد جمعیت پژوهش (شامل تعداد مدارس به تفکیک جنسیت، پایه، رشته و...) از طریق آموزش و پرورش شهرستان ایلام به تعداد ۱۰۲۰۰ نفر، نمونه حاضر به روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای به تعداد ۴۰۰ نفر از بین دانش‌آموزان دبیرستانی دختر و پسر پایه‌های اول تا سوم با استفاده از نمونه‌گیری در معادلات ساختاری اقدام گردید. از آنجا که روش شناسی مدل معادلات ساختاری، تا حدود زیادی با برخی از جنبه‌های رگرسیون چند

جدول ۱. داده‌های توصیفی نمرات گروه‌های آزمایش و کنترل					
متغیرها	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
افکار خودکشی	۳۹۰	۰	۳۷	۵/۷۲	۳/۸۲
عزت نفس	۳۹۰	۱۰	۱۸	۱۴/۲۰	۱/۱۸
حمایت اجتماعی	۳۹۰	۴۱	۱۱۵	۸۵/۹۵	۱۲/۲۱
سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه	۳۹۰	۰	۳۰	۸/۶۸	۵/۲۰
سبک فرزند پروری مستبدانه	۳۹۰	۰	۳۰	۸/۶۶	۵/۳۷
سبک فرزند پروری قاطعانه	۳۹۰	۸	۳۰	۲۱/۸۶	۴/۷۶

بر اساس مندرجات جدول فوق، میانگین (انحراف معیار) سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه (۱۲/۲۱)، سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه (۵/۲۰)، کل نمونه (۳۹۰ نفر) در افکار خودکشی ۵/۷۲ (۳/۸۲)، سبک فرزند پروری مستبدانه ۸/۶۶ (۵/۳۷) و سبک فرزند عزت نفس ۱۴/۲۰ (۱/۱۸)، حمایت اجتماعی ۸۵/۹۵، پروری قاطعانه ۲۱/۸۶ (۴/۷۶) می‌باشد.

جدول ۲. نتایج بررسی طبیعی بودن توزیع متغیرها		
متغیرها	مقداره آماره	سطح معنی داری
افکار خودکشی	۰/۲۵۴	۰/۱۲۳
عزت نفس	۰/۲۶۸	۰/۱۷۸
حمایت اجتماعی	۰/۳۲۱	۰/۱۲۴
سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه	۰/۱۱۹	۰/۳۵۶
سبک فرزند پروری مستبدانه	۰/۲۵۷	۰/۳۲۴
سبک فرزند پروری مقتدرانه	۰/۴۲۵	۰/۲۱۴

بر اساس جدول فوق نتایج نشان می‌دهد که سطح معنی پژوهش نرمال بوده و می‌توان آزمون‌های مناسب را به داری داده‌ها بیشتر از $P = 0/05$ است؛ در نتیجه متغیرها کاربرد.

جدول ۳. نتایج آزمون همبستگی						
متغیرها	افکار خودکشی	عزت نفس	حمایت اجتماعی	سهل‌گیرانه	مستبدانه	مقتدرانه
افکار خودکشی	۱	-۰/۲۶۲**	-۰/۴۴۷**	۰/۲۳	۰/۳۶۳**	-۰/۴۶۶**
عزت نفس		۱	۰/۲۳۵*	-۰/۱۹۳*	-۰/۲۴۹**	۰/۳۰۷**
حمایت اجتماعی			۱	-۰/۰۵۷	-۰/۳۱۲**	۰/۳۴۴**
سهل‌گیرانه				۱	۰/۴۳۷**	۰/۲۱۲*
مستبدانه					۱	-۰/۰۵۶
مقتدرانه						۱

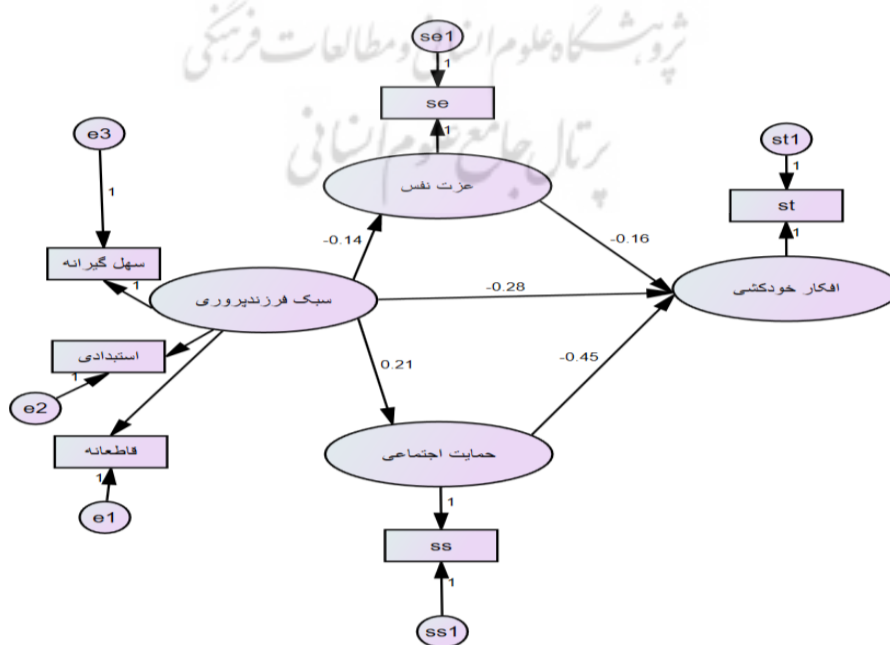
** $P < 0/01$ * $P < 0/05$

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که اکثر روابط بین متغیرهای پژوهش در سطح $p < 0.001$ معنی‌داری می‌باشند. همچنین داده‌ها نشان داد سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه با افکار خودکشی و حمایت اجتماعی رابطه معنی‌داری ندارد.

جدول ۴. برازش الگوهای پیشنهادی، اصلاح شده و نهایی با داده‌ها بر اساس شاخص‌های برازندگی										
شاخص برازندگی الگو	χ^2	df	$\frac{\chi^2}{df}$	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
الگوی پیشنهادی	۷۵۵/۷۱	۲۸	۲۶/۹۸	۰/۶۵	۰/۵۵	۰/۷۸	۰/۶۸	۰/۷۴	۰/۶۶	۰/۲۵
الگوی اصلاح شده اول	۵۴۵/۷۴	۱۵	۳۶/۳۸	۰/۸۱	۰/۷۳	۰/۸۸	۰/۷۷	۰/۸۴	۰/۸۶	۰/۱۳
الگوی نهایی	۲۳۲/۴۲	۱۴	۱۶/۶۰	۰/۹۰	۰/۸۸	۰/۹۴	۰/۸۷	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۰۶

سهل‌گیرانه با حمایت اجتماعی و افکار خودکشی اصلاح گردیدند، ملاحظه نمود. شاخص‌های نیکوئی برازش از جمله GFI بامقدار ۰/۹۰ منعکس کننده یک برازش مطلوب است شاخص برازش تطبیقی، CFI، با مقدار ۰/۹۱ و شاخص برازش هنجار شده یا برازش بنتلر-بونت NFI که از شاخص برازش تطبیقی می‌باشد با مقدار ۰/۸۹ و نهایتاً شاخص ریشه میانگین مربعات خطاهای تخمین RMSEA با عدد ۰/۰۶ در دامنه کمتر از ۸ و نزدیک به عدد ۰/۰۵ برازش سطح قابل قبولی از مدل را نشان می‌دهند.

همان‌گونه که جدول فوق نشان می‌دهد الگوی پیشنهادی دارای برازش خوبی با داده‌ها نبوده است که این امر نشان دهنده نیاز الگو به بهبود بیشتر است. پس از حذف مسیرهای غیرمعنی‌دار یعنی مسیر بین سبک فرزند پروری سهل‌گیرانه با حمایت اجتماعی و افکار خودکشی هر چند برخی شاخص‌های این الگو مانند GFI، IFI، CFI، NFI و شاخص مهم RMSEA یا همان مربعات خطاهای تخمین ارتقاء یافتند، اما نیاز به بهبود بیشتر آنها احساس می‌شد. برازش بهتر را می‌توان در الگوی نهایی، یعنی الگویی که در آن به توصیه نرم افزار AMOS۲۶ خطاهای مسیر سبک فرزند پروری

شکل ۱. الگوی نهایی پژوهش

جدول ۵. الگوی ساختاری: مسیرها و ضرایب استاندارد آن‌ها در الگوی نهایی		
مسیر	β	سطح معنی‌داری
سبک فرزندپروری مستبدانه ← افکار خودکشی	-۰/۲۹۷	۰/۰۰۱
سبک فرزندپروری مقتدرانه ← افکار خودکشی	-۰/۳۱۹	۰/۰۰۱
سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه ← افکار خودکشی	+۰/۰۲۳	۰/۴۵۴
سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه ← عزت نفس	-۰/۱۹۳	۰/۰۰۲
سبک فرزندپروری مستبدانه ← عزت نفس	-۰/۱۲۳	۰/۰۰۹
سبک فرزندپروری مقتدرانه ← عزت نفس	۰/۲۶۱	۰/۰۰۱
سبک فرزندپروری مستبدانه ← حمایت اجتماعی	-۰/۲۶۳	۰/۰۰۱
سبک فرزندپروری مقتدرانه ← حمایت اجتماعی	۰/۲۹۷	۰/۰۰۱
سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه ← حمایت اجتماعی	۰/۰۵۷	۰/۳۵۹
عزت نفس ← افکار خودکشی	۰/۱۶۲-	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی ← افکار خودکشی	۰/۴۴۷-	۰/۰۰۱

جدول فوق مسیرها و ضرایب استاندارد آن‌ها را در الگوی نهایی بر اساس خروجی نرم افزار AMOS26 یافته‌ها ضریب مسیر شیوه فرزندپروری سهل‌گیرانه به افکار خودکشی را مثبت و غیر معنی‌دار ($\beta = +۰/۰۲۳$)، ضریب مسیر سبک فرزندپروری مستبدانه به افکار خودکشی را مثبت و معنی‌دار ($\beta = +۰/۲۹۷$)، ضریب مسیر سبک فرزندپروری مستبدانه به افکار خودکشی را منفی و معنی‌دار ($\beta = -۰/۳۱۹$)، ضریب مسیر سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه به حمایت اجتماعی را مثبت و غیر معنی‌دار ($\beta = +۰/۰۵۷$)، ضریب مسیر سبک فرزندپروری مستبدانه به حمایت اجتماعی را منفی و معنی‌دار ($\beta = -۰/۲۶۳$)، عزت نفس را مثبت و معنی‌دار ($\beta = +۰/۲۶۱$)، عزت نفس را منفی و معنی‌دار ($\beta = -۰/۱۲۳$)، عزت نفس را مثبت و معنی‌دار ($\beta = +۰/۲۶۱$)، ضریب مسیر سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه به عزت نفس را مثبت و معنی‌دار ($\beta = +۰/۱۴۴$)، در ادامه نتایج آزمون فرضیه‌های مربوط به مسیرهای غیر مستقیم و اثرات واسطه‌ای مربوط به آن از طریق روش بوت استرپ ارائه شده است.

جدول ۶. نتایج آزمون بوت استرپ برای مسیرهای غیرمستقیم مدل پژوهش

متغیرها	داده‌ها	بوت	سوگیری	خطای استاندارد
سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه ← حمایت اجتماعی ← افکار خودکشی	۰/۱۸۲۳	۰/۱۹۲۵	۰/۰۰۰۱	۰/۰۱۵۷
سبک فرزندپروری مستبدانه ← حمایت اجتماعی ← افکار خودکشی	۰/۱۸۸۳	۰/۱۹۹۵	۰/۰۰۰۱	۰/۰۲۴۷
سبک فرزندپروری مقتدرانه ← حمایت اجتماعی ← افکار خودکشی	۰/۱۸۸۳	۰/۱۹۹۵	۰/۰۰۰۱	۰/۰۲۲۱
سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه ← عزت نفس ← افکار خودکشی	۰/۱۴۱۲	۰/۱۴۲۲	۰/۰۰۰۹	۰/۰۲۵۰
سبک فرزندپروری مستبدانه ← عزت نفس ← افکار خودکشی	۰/۱۳۹۸	۰/۱۳۲۲	۰/۰۰۰۸	۰/۰۲۴۱
سبک فرزندپروری مقتدرانه ← عزت نفس ← افکار خودکشی	-۰/۱۰۵۱	-۰/۱۰۳۱	۰/۰۰۰۱	۰/۰۱۷۵

با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان دریافت سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه بر افکار خودکشی با نقش میانجی حمایت اجتماعی اثر غیرمستقیم و معناداری نداشت. همچنین می‌توان دریافت که سبک‌های فرزندپروری سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه بر افکار خودکشی با نقش میانجی عزت نفس اثر غیر مستقیم و معنادار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش ارائه مدل علی افکار خودکشی در بین دانش‌آموزان دبیرستانی شهر ایلام و تعیین اثر مستقیم و غیرمستقیم سبک‌های فرزندپروری (سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه) با نقش واسطه‌ای و میانجی: عزت نفس و حمایت اجتماعی بود. همانگونه که مشاهده شد داده‌های به دست آمده برآزش بهینه مدل را با داده‌های جمع‌آوری شده پشتیبانی کردند. یافته‌های پژوهش حاضر با تحقیقات، نوری و همکاران (۱۴۰۰)، شمسی و همکاران (۱۳۹۹)، جمالی (۱۳۹۴)، اعظمی و همکاران (۱۳۹۵)، بیدگلی و همکاران (۱۳۹۲)، اکبری نژاد و همکاران (۱۳۸۸)، گارثی و همکاران (۲۰۱۱)، میسترز و موریس (۲۰۰۴)، مانچینی و همکاران (۲۰۰۰)، کیتامورا و همکاران (۲۰۰۰)، افشار و همکاران (۱۳۹۸)، نریمانی، یوسفی و کاظمی (۱۳۹۳)، رضایی کارگرو قریشی (۲۰۱۴)، کول و رم (۱۹۹۶) و گریستن و همکاران (۱۹۸۱)، تجلی، جاویدی، مهریار و میرجعفری (۱۳۹۸)، عبدالهی و داودی (۱۳۹۸)، کوچایی و رود مقدس (۱۳۹۵)، عباسی، عسگری، مهربابی (۱۳۹۴)، حاجی یزدی و علاقبند (۱۳۹۲)، فنزینگ و همکاران، (۲۰۲۰) و کلیمن و همکاران (۲۰۱۴) و آزادی (۱۳۸۷) و راتر و همکاران، (۲۰۰۴) و یعقوبی و همکاران (۱۳۸۹) و فلدمان و همکاران (۱۹۹۸) و کینگ و همکاران (۱۹۹۵) و گرینبرگ و همکاران، (۲۰۰۰) و کلوتون و همکاران، (۱۹۹۲)، میردریگوند، اداوی، امیریان، خدایی (۱۳۹۵)، بخاری و افضل (۱۳۹۵) سلیمی و شعبانی (۱۳۹۲)، علیمرادی، و همکاران (۱۳۹۲)، و پژوهش‌های فریدلندر و

همکاران (۲۰۱۷)، دفالا و همکاران (۲۰۱۶) و روگر و همکاران (۲۰۱۶) و کوگی (۲۰۱۵) و گلوزا (۲۰۱۳) و سافری و زولکیفلی (۲۰۱۰)، میکاییلی و همکاران (۱۳۹۸)، ملکی و همکاران (۱۳۹۷)، بشرپورو همکاران (۱۳۹۷)، پور حسین و همکاران، (۱۳۹۳)، فاتح و همکاران (۱۳۹۸)، عسگریان و همکاران (۱۴۰۰)، رحمانی و همکاران (۱۳۹۸) و خیرخواه و همکاران (۱۳۹۲) و مسعود نیا (۱۳۸۸) و کوهی و همکاران (۱۳۹۷)، لثوو همکاران (۲۰۱۹) گلدبرگ و همکاران (۲۰۱۹)، کیم و همکاران (۲۰۱۹)، مادریگال دلنون و همکاران (۲۰۱۹)، مارس و همکاران (۲۰۱۹)، عبدالله (۲۰۱۸)؛ سوکو و همکاران (۲۰۰۸)، پورحسین و همکاران (۱۳۹۳) نامداری (۱۳۹۴) و وصال و گودرزی (۱۳۹۴)، پرینستین و همکاران (۲۰۰۰)، بنتلی و همکاران (۲۰۱۶) و اسکاردر و همکاران (۲۰۲۰) همسو است.

زندگی خانوادگی نقش اساسی در حفظ سلامت روانی، اجتماعی و جسمانی کودکان و والدین دارد. با توجه به این که والدین، جزء ارکان اصلی و اولیه کانون هر خانواده هستند، نوع رابطه و تربیت آنها، در شکل‌گیری نوع شخصیت فرزندان موثر می‌باشد. از سویی، فرزندان نسبت به کنش‌های والدین، واکنش نشان می‌دهند. ماهیت این کنش‌ها و واکنش‌ها در گذر زمان در شخصیت فرزندان متجلی می‌شود. یکی از ویژگی‌های اساسی شخصیت شکل گرفته، عزت نفس است. نوع برخورد و فرزندپروری والدین، عاملی است که می‌تواند در شکل‌گیری عزت نفس کودکان تاثیر بگذارد و عزت نفس آنان را به حداقل و یا حداکثر برساند و باعث شناخت درست یا نادرست فرزندان از خود شود (آقایاری و همکاران، ۱۳۹۳). عزت نفس بالا در دانش‌آموزان مانند یک سرمایه و ارزش حیاتی برای آنها بوده (ملکی و همکاران، ۱۳۹۵) و از جمله عوامل عمده شکوفایی استعداد و خلاقیت در آنهاست. (ساری، بلک و سلیک، ۲۰۱۸). مطالعه دبیری و همکاران (۱۳۹۱) در یک پژوهش مدل یابی معادلات ساختاری، اثر مستقیم سبک‌های فرزند پروری را بر عزت

آنان، می‌تواند زمینه ساز شکل‌گیری سایر تعاملات اجتماعی و پذیرش یا عدم پذیرش حمایت‌ها و هویت‌های جمعی شود.

بدون شک نقش خانواده و مدرسه در شکل‌گیری و تثبیت شیوه‌های فرزند پروری سازگاران تر می‌تواند نتایج مثبت و تسهیل‌گرایانه تری را برای برون رفت از شرایط استرس‌زای کنونی از سوی این گروه حساس و در معرض خطر فراهم سازد. آسیب‌های وارد شده به کانون و حریم خانواده و همچنین افت و خیزها و چالش‌های متعدد نظام آموزشی کشور طی سال‌های اخیر ناشی از مداخله‌گرهای مختلف اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شرایط را برای گروه‌های پرخطر و باریسک بالا به ویژه جوانان و نوجوانان دشوارتر ساخته است. افزایش آگاهی‌های عمومی و توانمندسازی خانواده و مدرسه به ویژه مداخلات درمانی روانشناختی در جهت مهارت‌آموزی فرزند پروری و افزایش سطح دانش و کارایی نظام مشاوره مدارس می‌تواند در کاهش آسیب‌های اجتماعی بخصوص پدیده دردناک خودکشی و قبل از آن شکل‌گیری افکار و ایده پردازی خودکشی موثر باشد. به ویژه در استان ایلام که یکی از کانون‌های اصلی و پرخطر خودکشی در کشور بشمار می‌رود. واقعیت آنکه پیشگیری، مقابله و مهار خودکشی در ایلام نیازمند یک برنامه جامع، کاربردی و فراگیر است تا بتوان ضمن بررسی دقیق علل و زمینه‌ها و مداخله‌گرهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی از شکل‌گیری افکار و ایده‌های خودکشی به ویژه در بین قشر جوان و نوجوان پیشگیری به عمل آورد.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بوده است که لازم است در برداشت و تعمیم نتایج مدنظر قرار گیرند. این محدودیت‌ها عبارت است از: ۱- اگر چه داده‌های این پژوهش با الگوی ساختاری آزمون شده هماهنگ هستند ولی کاربرد آن‌ها در روابط علت و معلولی بایستی با احتیاط صورت گیرد. ۲- با توجه به انجام پژوهش در شهر ایلام تعمیم نتایج به سایر جوامع باید با احتیاط و با

نفس تعیین کرده است. می‌توان نتیجه گرفت والدینی که از الگوهای دو طیف سهل‌گیرانه و استبدادی استفاده می‌کنند، فرزندانی بامشکلات ارتباطی با همسالان، رفتارهای منفعل یا پرخاشگرانه، خود پنداره و عزت - نفس پایین تر خواهند داشت که این شرایط می‌تواند در کاهش سطح کیفیت تحصیلی، شغلی و روابط بین فردی خود را نشان دهد. در مقابل، والدینی که از سبک‌های گرم و پذیرنده مانند سبک مقتدرانه استفاده می‌کنند، ضمن تربیت فرزندانی با سطح عزت نفس بالا، با مشکلات اجتماعی کمتری در فرزندانشان خود مواجه می‌شوند. همچنین می‌توان چنین تبیین کرد که اتخاذ نوع و شیوه تربیت و تعامل با فرزندانش می‌تواند در شکل‌گیری حمایت اجتماعی و همچنین نوع تعامل با محیط از سوی فرزندان و دانش‌آموزان در محیط مدرسه و اجتماع مؤثر واقع شود. از آنجا که حمایت اجتماعی به عنوان میزان برخورداری از محبت، همراهی و توجه اعضای خانواده، دوستان و سایر افراد جامعه تعریف شده است، نقش والدین و مربیان به عنوان هسته اصلی شکل‌گیری حمایت اجتماعی در نوجوانان قلمداد می‌شود. در واقع اعضای خانواده، منبع اولیه در ارائه‌ی حمایت عاطفی و ابزاری به افراد به ویژه در خارج از محیط کاری محسوب می‌شوند و می‌توانند نقش مهمی را در کنترل روند تنش‌زای تحصیلی و شغلی بازی کنند (هاشمیان، ۱۳۹۱). بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت نحوه فرزندپروری والدین به ویژه اتخاذ شیوه مثبت و قاطعانه به عنوان یک متغیر چند بعدی است که گویای افزایش درک خانواده نسبت به انسجام و ثبات در خانه و کم بودن میزان تضاد در میان اعضای خانواده است. این امر شرایط را برای تعامل مثبت و سازنده نوجوان با همسالان و محیط اجتماعی فراهم می‌سازد. از آنجا که خانواده اولین منبع مراقبتی و حمایتی افراد محسوب شده و اولین هسته ارتباط و تعامل کودک در خانواده و از سوی والدین بنا نهاده می‌شود. لذا نحوه روابط والدین با فرزند و شیوه تربیتی

والدین توسط آموزش و پرورش، بهزیستی، مراکز علمی و دانشگاهی و... ۳- آموزش تخصصی مشاورین مدارس، با تمرکز بر تشخیص و درمان رفتار خودکشی (افکار و اقدام) با استفاده از آخرین متدد و روش‌های علمی.

موازین اخلاقی

در تمام مراحل پژوهش سعی شد اصول اخلاقی مورد توجه قرار گیرد. ضمن دادن آزادی انتخاب به شرکت‌کنندگان و دادن اطمینان جهت رعایت اصول رازداری، سعی بر آن بود تا به حریم شخصی زندگی افراد احترام گذاشته شود.

تشکر و قدردانی

از همه افراد شرکت‌کننده در پژوهش و همه افرادی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نقش یکسانی داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

References

- احدی، حسن، و جمهری، فرهاد. (۱۴۰۰). روانشناسی رشد، (نوجوانی، بزرگسالی). تهران: انتشارات آینده درخشان.
- اسلامیان، ایوب، تکفلی، مرضیه، موسوی، میرطاهر، و عرشی، ملیحه. (۱۳۹۷). مرور نظام مند مقالات دومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران. رفاه اجتماعی ۱۱۸(۶۸): ۱۳۵-۸۷
- انجمن روانشناسی آمریکا. (۲۰۱۳). راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی، ترجمه سید محمدی، یحیی (۱۳۹۳). نشر روان.
- امیری نژاد، علی، قدسی، میثم، جمشیدزاده، فرخ لقا، محمدیان، فتح اله (۱۳۹۸). تاثیر آموزش مهارت کنترل خلق منفی بر افکار خودکشی، اضطراب و افسردگی در

توجه به ملاحظات فرهنگی و منطقه‌ای صورت گیرد. ۳- از آنجایی که نمونه مورد مطالعه شامل دانش آموزان مقطع متوسطه شهر ایلام بوده است لذا تعمیم نتایج به نمونه‌های عمومی و نمونه‌هایی با ویژگی‌های جمعیت شناختی متفاوت نظیر سن، تحصیلات و مواردی از این قبیل با محدودیت مواجه است. ۴- باید توجه داشت که خودکشی و افکار خودکشی عوامل خطر و سبب شناسی گسترده‌های در گستره زیستی، اجتماعی و روانشناختی دارد. پژوهش حاضر، تنها قسمت کوچکی از متغیرهای روانشناختی را مورد بررسی قرار داد. لذا نباید متغیرهای مهم در حوزه خودکشی رابه متغیرهای مطرح در پژوهش حاضر تقلیل داد. بر اساس مجموع نتایج به دست آمده و به منظور رفع محدودیت‌های پژوهش حاضر، برای پژوهشگرانی که به کار در این حوزه علاقمند هستند، پیشنهادهایی مطرح می‌گردد: ۱- پیشنهاد می‌شود در صورتی که امکان انجام مطالعات طولی فراهم گردد، پژوهشگران با انجام مطالعات طولی در این حوزه، شواهد قویتری در خصوص مسیرهای منتج به افکار خودکشی و تفاوت این مسیرها در فکر کنندگان به خودکشی فراهم سازند. ۲- پیشنهاد می‌شود نقش سایر متغیرها از جمله سلامت روان والدین، ویژگی‌های شخصیتی والدین، به عنوان متغیرهای پیش بین در مدل‌های مجزا مورد بررسی قرار گیرند. ۳- استفاده از سایر روشهای ارزیابی به موازات پرسشنامه‌های خود گزارش دهی، می‌تواند سبب افزایش دقت نتایج شود.

در نهایت، پژوهش حاضر، رهنمون‌های زیر را برای مداخلات بالینی آینده در حوزه پیشگیری و درمان خودکشی و افکار خودکشی به همراه دارد. ۱- توجه به دو متغیر اساسی یعنی عزت نفس و حمایت اجتماعی در مداخلات روانشناختی و پایش‌های روان سنجی در مدارس به عنوان دو عامل مهم که پایین بودن آنان افکار خودکشی را فراخوان کرده و پیش بینی می‌کند. ۲- برگزاری آموزش‌های مؤثر با هدف بهبود نقش حمایت اجتماعی و عزت نفس در دانش آموزان بخصوص برای

- سجادپور، سید حامد، حیدری نسب، لیلا، شعیری، محمدرضا، و غلامی فشارکی، محمد. (۱۳۹۹). مقایسه تجارب گسستگی و دشواری در تنظیم هیجان در بیماران دارای افکار خودکشی و اقدام کننده به خودکشی. مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، ۱۲ (۲): ۶۳-۵۷
- سلیمی، حسین، و شعبانی، سمیه. (۱۳۹۲). نقش حمایت اجتماعی در پیش‌بینی نشانگان خلق و اضطراب (فقدان احساس لذت، اضطراب برانگیخته و افسردگی عمومی) دانشجویان ایرانی و خارجی. فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۴(۱۵): ۵۷-۳۵.
- سیاه خانی نوش آبادی، سمانه، سعدی آرانی، شیوا، نادریان، فریبا، بهادران، علی، و نامجو، فرهاد. (۱۴۰۰). پیش‌بینی تمایل به افکار خودکشی و درماندگی روان‌شناختی بر اساس خشونت خانگی در زنان سنجش و پژوهش در مشاوره کاربردی، ۳(۲): ۶۰-۷۱
- شعبانی، زهرا، و مؤیدی، معصومه. (۱۳۹۶). بررسی رابطه شیوه‌های فرزندپروری والدین با افسردگی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی. فصلنامه علمی-پژوهشی خانواده و پژوهش، ۱۴ (۳): ۱۰۷-۱۲۵.
- عسگریان زهرا، و رضایی خیرآبادی، مهری. (۱۴۰۰). پیش‌بینی شرم درونی شده نوجوانان بر اساس اضطراب اجتماعی، رابطه با والدین، عزت نفس و خودکارآمدی. رویش روان شناسی ۱۰ (۲): ۱۱۲-۱۰۳.
- فیضی منش، بهزاد، و حیاتی، محمد. (۱۳۹۲). پیش‌بینی میزان افکار خودکشی با توجه به شیوه‌های فرزندپروری در دانش‌آموزان. کنگره ملی روانشناسی اجتماعی ایران - ۱۳۹۲. دوره برگزاری: ۲.
- قلعه بان، کریم، محب، نعیمه، عبدی، رضا، و فرنام، علیرضا. (۱۴۰۰). مدل‌یابی معادلات ساختاری عوامل خطر خودکشی براساس نظریه سه مرحله‌ای خودکشی در افراد با اختلال‌های هیجانی. مجله روانشناسی و روانپزشکی شناخت، ۸ (۱۳۹): ۵-۱۲۶.
- قلعه بان، کریم، محب، نعیمه، عبدی، رضا، و فرنام، علیرضا. (۱۴۰۱). نقش درد، ناامیدی، تعلق و ظرفیت خودکشی در پیش‌بینی اقدام به خودکشی در افراد مبتلا به اختلالات روانپزشکی. مجله پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ۱(۴۴): ۴۶-۳۶.
- کوخایی، آزاد، و رودمقدس، رضاعلی. (۱۳۹۵). بررسی سبک‌های فرزند پروری در منابع اسلامی نشریه: بصیرت و تربیت اسلامی: ۱۳(۳۶): ۱۵۰-۱۲۹.
- دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهر ایلام. نشریه دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ۶ (۲۷): ۸۸-۹۵
- برقی، رسول، و میرزایی، ندا. (۱۳۹۶). بررسی پیش‌بینی میزان افکار خودکشی با توجه به شیوه‌های فرزند پروری والدین در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه، پنجمین همایش ملی راهکارهای توسعه و ترویج علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره و آموزش در ایران. ۱۳۹۶
- بشرپور، سجاد، و صمدی فرد، حمیدرضا. (۱۳۹۷). افکار خودکشی در دانش‌آموزان پسر: نقش خودپنداره، عزت نفس و بهزیستی اجتماعی. فصلنامه پژوهش‌های روان شناسی اجتماعی، ۸(۳۱): ۱-۱۶.
- پورحسین، رضا، فرهودی، فرزاد، امیری، محسن، جانبرزگی، محمود، رضایی بیدخویدی، اکرم، و نوراللهی، فاطمه. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین افکار خودکشی، افسردگی، اضطراب، تاب‌آوری، تنیدگی‌های روزانه و سلامت روانی در دانشجویان دانشگاه تهران. مطالعات روان‌شناسی بالینی، ۴(۱۴): ۴۰-۲۱.
- فتحی، مرجان. (۱۳۹۹). پیشگیری از خودکشی، دپارتمان سلامت روانی و سوء مصرف مواد مدیریت اختلالات روانی و مغزی، سازمان جهانی بهداشت-ژنو ۲۰۰۶. دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان، دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- حافظ نیا، محمد، اصغری، شیما، امین پور، حسن، و آذری، شفیع. (۱۳۹۴). نقش شیوه‌های فرزند پروری والدین در پیش‌بینی افکار خودکشی دانش‌آموزان، کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در علوم تربیتی و روانشناسی و آسیب‌های اجتماعی ایران، تهران.
- خیرخواه، معصومه، مکاری، هدی، نیسانی سامانی، لیلا، و حسینی آغا، فاطمه. (۱۳۹۲). ارتباط اضطراب و عزت نفس در دختران نوجوان. نشریه پرستاری ایران ۲۶(۸۳): ۲۹-۱۹.
- دانشجویان پور شریفی، حمید، حبیبی، مجتبی، زرانی، فریبا، عاشوری، احمد، حفاظی، میترا، حاجبی، احمد، و بوالهروی، جعفر. (۱۳۹۱). نقش افسردگی، استرس، شادکامی و حمایت اجتماعی در شناسایی افکار خودکشی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران. ۱۸(۲): ۱۰۷-۹۹
- دوست محمدی، فاطمه، و رضائیان، محسن. (۱۳۹۸). مراحل تدوین یک استراتژی جامع پیش‌گیری از خودکشی: یک مرور روایتی. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان. ۱۸ (۱۱): ۱۱۸۲-۱۱۵۵.

- Journal of Psychiatry, 201(6), 466-472. doi:10.1192/bjp.bp.112.110130.
- Altena E., Baglioni C., Espie C. A., Ellis J., Gavrilloff D., Holzinger B., et al. (2020). Dealing with sleep problems during home confinement due to the COVID-19 outbreak: practical recommendations from a task force of the European CBT-I Academy. *J. Sleep Res.* 29:e13052. doi:10.1111/jsr.13052.
- American Psychological Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders*, translated by Seyed Mohammadi, Yahya (2014). Ravand publication. (In Persian)
- Amirinejad, A., Ghodsi, M., Jamshidzadeh, F., & Mohammadian, F. (2019). The effect of negative mood control skill training on suicidal thoughts, anxiety and depression in female students of the first secondary school in Ilam city. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 6 (27): 88-95. (In Persian)
- Asgarian, Z., & Rezaei Khairabadi, M. (2021). Predicting adolescent internalized shame based on social anxiety, relationship with parents, self-esteem and self-efficacy. *Development of Psychology* 10 (2): 103-112. (In Persian)
- Banstola, Ratna Shila, Tetsuya Ogino, and Sachiko Inoue. (2020). "Impact of Parents' Knowledge about the Development of Self-Esteem in Adolescents and Their Parenting Practice on the Self-Esteem and Suicidal Behavior of Urban High School Students in Nepal" *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17, no. 17: 6039. <https://doi.org/10.3390/ijerph17176039>.
- Barghi, R., & Mirzaei, N. (2017). Investigating the prediction of the amount of suicidal thoughts according to parents' parenting methods in second year high school students. , the fifth national conference on strategies for the development and promotion of educational sciences, psychology, counseling and education in Iran. (In Persian)
- Basharpour, S., & Samadifard, H. (2018). Suicidal thoughts in male students: the role of self-concept, self-esteem and social well-being. *Social Psychology Research Quarterly*, 8(31): 1-16. (In Persian)
- Beck, T. Steer, R. A. & Garbin, M. G. (1988). Psychometric properties of the Beck Depression Inventory: Twenty-five years of evaluation p ۱۰۰-۷۷۷. *Clinical Psychology Review*.
- Bedaso A. Adams, J., Peng, W. et al. (2021). The relationship between social support and mental health problems during pregnancy: a systematic review and meta-analysis. *Reprod*
- لقایی، مرضیه، هنرمند، مهناز، و ارشدی، نسرین. (۱۳۹۹). مدل یابی معادلات ساختاری ایده پرداززی خودکشی دانشجویان براساس تاب آوری و راهبردهای مقابله‌ای با نقش میانجی افسردگی، فصلنامه مطالعات روانشناسی بالینی دانشگاه علامه طباطبائی. ۱۰(۴۰): ۷۲-۹۹.
- محسنی، محمدحسین، و مصلاحی کجور، عظیم. (۱۴۰۰). چرایی عزت نفس در کودکان و نوجوانان و راه‌های تقویت آن. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش فروردین ۴(۳۴): ۵۸-۶۹.
- محمدی، سمیه، ایزدپناه، شهرزاد، فاضلی مهرآبادی، علیرضا، پناغی، لیلی، و قدیری، فاطمه. (۱۳۹۰). تاثیر سبک‌های هویتی بر افکار خودکشی دانشجویان. نشریه: مجله علوم رفتاری. ۱۵(۱): ۶۷-۶۱
- محمدیان، فتح الله، عزیزی، مریم، باقری، مریم، و ویسانی، یوسف. (۱۳۹۷). پیشگیری از خودکشی. تهران: نشر ساوالان.
- مرادی، محمد، سلیمی بجستانی، حسین، فرحبخش، کیومرث، عسکری، محمد، و برجعلی، احمد. (۱۴۰۰). استخراج مدل روانشناختی شکل‌گیری افکار خودکشی به‌عنوان یک آسیب اجتماعی در دانشجویان: یک مطالعه گراند تئوری. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۱۱(۴۴): ۲۳-۴۶
- ملکی، بهرام. (۱۳۹۷). نقش عزت نفس آشکار و ناآشکار در پیش‌بینی نشانگان افسردگی، افکار خودکشی و احساس تنهایی. نشریه مطالعات روان شناختی ۱۵(۵۷): ۹۱-۱۰۶.
- نعمتی سوگلی‌تپه، فاطمه. (۱۳۹۶). پیش‌بینی افکار خودکشی دانشجویان بر اساس افسردگی، اختلال شخصیت مرزی، دینداری، حمایت اجتماعی و راهبردهای مقابله‌ای. فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی. ۲(۴۵): ۲۸۰-۲۵۵.
- وصال، مینا، و گودرزی، محمد علی. (۱۳۹۵). بررسی مدل پیش‌بینی افکار خودکشی بر اساس رویدادهای استرس‌زای زندگی و نشخوار فکری با واسطه‌گری افسردگی، اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی. ۱۰(۳۸): ۵۷-۶۶.
- Abbey, A (1993). The effect of social support on emotional well-being. Paper presented at the First International Symposium on Behavioral Health. Nags Head, North Carolina.
- Ahadi, H., & Jamhari, F. (2021). *Developmental psychology (adolescence, adulthood)*. Tehran: Ayandeh Derakhshan Publications. (In Persian)
- Almeida O. Draper B. Snowdon J. Lautenschlager. N. Pirkis, J. Byrne G. Pfaff J. (2012). Factors associated with suicidal thoughts in a large community study of older adults. *British*

- Dong M, Zeng LN, Lu L, Li XH, Ungvari GS, Ng CH, Xiang YT (2019). Prevalence of suicide attempt in individuals with major depressive disorder: a meta-analysis of observational surveys. *Psychological medicine*, 49(10), 1691-1704
- Dost Mohammadi, F., & Rezaian, M. (2019). Steps in developing a comprehensive suicide prevention strategy: a narrative review. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. 18 (11): 1155-1182. (In Persian)
- Eslamian, A., Takafoli, M., Mousavi, M., & Arshi, M. (2018). A systematic review of the articles of the second national conference on social harms in Iran. *Social welfare* 18(68):135-87. (In Persian)
- Fathi, M. (2020). Suicide Prevention, Department of Mental Health and Substance Abuse Management of Mental and Brain Disorders, World Health Organization - Geneva 2006. Faculty of Behavioral Sciences and Mental Health, Iran University of Medical Sciences. (In Persian)
- Fengying Bi, Dan Luo, Yunxiang Huang, Xi Chen, Dexing Zhang & Shuiyuan Xiao (2021) The relationship between social support and suicidal ideation among newly diagnosed people living with HIV: the mediating role of HIV-related stress, *Psychology, Health & Medicine*, 26:6, 724-734, DOI: 10.1080/13548506.2020.1761987.
- Fernandes, A.C., Dutta, R., Velupillai, S., Sanyal, J., Stewart, R., & Chandran, D. Identifying suicide ideation and suicidal attempts in a psychiatric clinical research database using natural language processing. (2018). *Scientific Reports*, 8(1), 7426. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-018-25773-2>
- Feyzi Menesh, B., & Hayati, M. (2013). Predicting the amount of suicidal thoughts according to parenting methods in students. *National Congress of Social Psychology of Iran - 2013*. Holding period: 2. (In Persian)
- Fong, S. F & Osamah, A. M. (2010). Modality and redundancy effects on music theory learning among pupils of different anxiety levels. *International Journal of Behavioral, Cognitive, Educational and Psychological Sciences*, 2(3), 167-177. Doi: 10.5281/zenodo.1055543
- Franklin J. et al (2017). Risk factors for suicidal thoughts and behaviors: a meta-analysis of 50 years of research. *Psychol. Bull.* 143, 187-232. (doi:10.1037/bul0000084
- Health 18, 162 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12978-021-01209-5>.
- Bentley, K. H., Franklin, J. C., Ribeiro, J. D., Kleiman, E. M., Fox, K. R., & Nock, M. K. (2016). Anxiety and its disorders as risk factors for suicidal thoughts and behaviors: A meta-analytic review. *Clinical psychology review*, 43, 30-46.
- Berardelli Isabella, Rogante Elena, Sarubbi Salvatore, Erbuto Denise, Lester David (2021). The Importance of Suicide Risk Formulation in Schizophrenia, *Frontiers in Psychiatry*. VOLUME:12, RL=<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2021.779684>. DOI=10.3389/fpsy.2021.779684.
- Choi, H. Y., Kim, S. I., Yun, K. W., Kim, Y. C., Lim, W. J., Kim, E. J., & Ryoo, J. H. (2011). A Study on Correlation between Anxiety Symptoms and Suicidal Ideation. *Psychiatry investigation*, 8(4), 320-326. <https://doi.org/10.4306/pi.2011.8.4.320>.
- Choi, S.H., Lee S.E., Lee C.W., Maeng S., Son J., Kim W.H., Bae J.N., Lee J.S., Kim H. (2020). Association between Perceived Parenting Style and Adolescents' Attitudes toward Suicide. *Soa Chongsonyon Chongsin Uihak*. Oct 1;31(4):193-200. doi:10.5765/jkacap.200032. PMID: 33110356; PMCID: PMC7584285.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco: W. H. O
- Cummings, N. A. & Cummings, J. L. *Refocused psychotherapy as the first line intervention in behavioral health*. (2012). New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203106815>.
- Daneshjohanpour Sharifi, H., Habibi, M., Zarani, F., Ashuri, A., Hafezi, M., Hajebi, A., & Bolhari, J. (2012). The role of depression, stress, happiness and social support in identifying suicidal thoughts. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 18(2):107-99. (In Persian)
- Darlings, A. & Holtzman, S. (2005). Coping in context: the role of stress, social support, and personality in coping. *Journal of Personality*, 73(6), 1633-1656
- David Rudd M (1990). *An Integrative Model of Suicidal Ideation*, Volume 20, Issue 1 Spring 1990, Pages 16-30. <https://doi.org/10.1111/j.1943-278X.1990.tb00651.x>
- Donath, C., Graessel, E., Baier, D. et al. (2014). Is parenting style a predictor of suicide attempts in a representative sample of adolescents?. *BMC Pediatr* 14, 113. <https://doi.org/10.1186/1471-2431-14-113>.

- Jasper X. M. Wiebenga, Henriette D. Heering, Merijn Eikelenboom, Albert M. van Hemert, Patricia van Oppen, Brenda W. J. H. Penninx. (2022). Associations of three major physiological stress systems with suicidal ideation and suicide attempts in patients with a depressive and/or anxiety disorder, *Brain, Behavior, and Immunity*, Volume.
- Kheirkhah, M., Makari, H., Nissani Samani, L., & Hosseini Agha, F. (2013). The relationship between anxiety and self-esteem in adolescent girls. *Iranian Journal of Nursing* 26(83):29-19. (In Persian)
- Kleiman, Evan M, and Richard T Liu. (2013). "Social support as a protective factor in suicide: findings from two nationally representative samples." *Journal of affective disorders* vol. 150,2 (2013): 540-5. doi:10.1016/j.jad.2013.01.033.
- Klonsky, E. D. , & May. The three-step theory(3st). (2015). A new theory of suicidal ideation rooted in the "ideation-to-action" framework. *International journal cognitive Therapy*. 2015. Jun;8(2):114-29. Doi:10.152/ijct.2015.8.2.114.
- Kokhaei, A., & Rodmoghadas, R. A. (2016). Investigating parenting styles in Islamic sources, *Journal: Basirt and Islamic Education*, year: 13(36): 129-150. (In Persian)
- Kraemer HC, Kazdin AE, Offord DR, Kessler RC, Jensen PS, Kupfer DJ. (1997). Coming to terms with the terms of risk. *Archives of General Psychiatry*. 1997; 54:337-344. [PubMed: 9107150]. DOI: 10.1001/archpsyc.1997.01830160065009.
- Landa-Blanco M. A (2022). casual model for predicting suicidal risk in university students of Honduras. *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2020 Mar-Apr; 22(2):105-112.
- Laqaei, M, Mehrabizadeh Honarmand, M, & Ershadi, N. (2020). Structural equation modeling of students' suicidal ideation based on resilience and coping strategies with the mediating role of depression, *Allameh Tabatabai University Clinical Psychology Quarterly*. 10(40): 99-72. (In Persian)
- Lungarini, A, "(2015)." Parenting Styles and Their Relationship with Anxiety in Children *Open Access Master's Theses*. Paper 635. <https://digitalcommons.uri.edu/theses/635> M. M. Alsubaie, H. J. Stain, L. A. D. Webster & R. Wadman (2019) The role of sources of social support on depression and quality of life for university students, *International Journal of Adolescence and Youth*, 24:4, 484-496, DOI: 10.1080/02673843.2019.1568887.
- Ganji H. *Mental Health*, Arsbaran Publications, 2013. Edition 15, National Bibliography Number: M-76-9685, ISBN: 964905104X.
- Ghalebani, K., Moheb, N., Abdi, R., & Farnam, A. (2021). Structural equation modeling of suicide risk factors based on the three-stage theory of suicide in people with emotional disorders. *Journal of Cognitive Psychology and Psychiatry*. 8 (5):139-126. (In Persian)
- Ghalebani, K., Moheb, N., Abdi, R., & Farnam, A. (2022). The role of pain, despair, belonging and suicidal capacity in predicting suicide attempts in people with psychiatric disorders. *Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences*. 1(44): 36-46. (In Persian)
- Gwemende, K. (2006) "Impact of globalization on parenting in BUHERA district", *University of Stellenbosch*.
- Haavet, or, Dalen, I, starand, J. (2005). Depressive symptoms in adolescent pupils are heavily influenced by the school they go to. A study of 10th grade pupils in Oslo, Norway. *European Journal of public health*, 16(4):400-404. <https://doi.org/10.1093/eurpub/cki197>.
- Hafez Nia, M., Asghari, S., Aminpour, H., & Azari, S. (2015). The role of parents' parenting methods in predicting students' suicidal thoughts, *National Conference of Applied Researches in Educational Sciences and Psychology and Social Harms of Iran*, Tehran. (In Persian)
- Hemati N. , danesh Amoz B. , Panaghi L. (2004). Prevalence of suicidal thoughts in high school students of Abdanan city, Ilam province, *Cognitive Science Updates*, 2004, year 6, number 1 and 2. Volume 6, Issue 1 And 2 (Spring & Summer 2004) *Advances in Cognitive Sciences* 2004, 6(1 And 2): 79-86 | Back to browse issues page.
- Herlina J. EL- Matury Besral (2021). Structural Equation Model Factors Affecting Suicidal Ideation among Undergraduate Students. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 8(3), 2424-2437.
- Huver, M.E. R. Engels, C.M.E. Vermulst, R. & Vries, A. & H. (2007) "Is Parenting Style a Context for Smoking-Specific Parenting Practices?", *Journal Drug and Alcohol Dependence*, 89:116-125.
- JAMES C. OVERHOLSER, DALIA M. ADAMS, KIM L. LEHNERT, DAVID C. BRINKMAN. (1995). Self-Esteem Deficits and Suicidal Tendencies among Adolescents, *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, Volume 34, Issue 7, 1995, Pages 919-928, ISSN 0890- 8567, <https://doi.org/10.1097/00004583-199507000-00016>

- Nguyen, D. T., Wright, E. P., Dedding, C., Pham, T. T., & Bunders, J. (2019). Low Self-Esteem and Its Association With Anxiety, Depression, and Suicidal Ideation in Vietnamese Secondary School Students: A Cross-Sectional Study. *Frontiers in psychiatry*, 10, 698. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00698>
- O'Connor RC, Armitage CJ, Gray L. (2006). The role of clinical and so-cial cognitive variables in parasuicide. *British Journal of Clinical Psychology*. 2006; 45(4):465-81. <https://doi.org/10.1348/014466505X82315>[PMID
- Pourhossein, R., Farhoudi, F., Amiri, M., Janbozorgi, M., Rezaei Bidakhoidi, A., & Noorollahi, F. (2014). Investigating the relationship between suicidal thoughts, depression, anxiety, resilience, daily stress and mental health in Tehran University students. *Studies in Clinical Psychology*, 4(14):40-21. (In Persian)
- Rungsang B, Chaimongkol N, Deoisres W, Wongnam P. (2022). Suicidal Ideation among Thai Adolescents: An Empirical Test of a Causal Model. *PRIJNR* [Internet]. 2017 May 5[cited 2022 Oct. 6];21(2):97-107.
- Sajjadpour, S. H., Heydari Nasab, L., Shoayri, M. R., & Gholami Fesharaki, M. (2020). Comparison of experiences of dissociation and difficulty in emotion regulation in patients with suicidal thoughts and suicide attempts. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*, 12 (2): 57-63. (In Persian)
- Salimi, H., & Shabani, S. (2013). The role of social support in predicting mood and anxiety symptoms (lack of pleasure, induced anxiety and general depression) of Iranian and foreign students. *Journal of Counseling and Psychotherapy*, 4(15): 57-35. (In Persian)
- Sebuki, Y. Predicting the vulnerability of generalized anxiety disorder based on attachment styles and cognitive vulnerability (intolerance of uncertainty and metacognitive beliefs) 2014. Shiraz University undergraduate students. Master's thesis, field of psychology Clinical, Shiraz University. doi: 10.18869/acadpub.jpcp.5.2.115.
- Schultz, Duane P. theories of personality.. Translated by Karimi Y. , Jamhari F. , Nakhshbandi Segudarzi B. , Yehraei H. , Nikkhoum M. , 1990Arsbaran Publications, published: 10th of autumn 2011 ISBN; :964-90510.
- Scogin F, Beutler L, Corbishley A, & Hamblin D. (2006). Reliability and validity of the short form beck depression inventory with older
- Ma J, Batterham PJ, Calear AL, Han J. A systematic review of the predictions of the Interpersonal-Psychological Theory of Suicidal Behavior. *Clin Psychol Rev*. 2016 Jun;46:34-45. doi: 10.1016/j.cpr.2016.04.008. Epub 2016 Apr 20. PMID: 27155061.
- Maleki, B. (2018). The role of overt and overt self-esteem in predicting symptoms of depression, suicidal thoughts and feelings of loneliness. *Journal of Psychological Studies* 15(57): 91-106. (In Persian)
- Mancini, F., D'olimpio, F., Prunetti, E., Didonna, F., & Del Genio, M (2000). Parental bonding: Can obsessive symptoms and general distress be predicted by received rearing practices? *Journal of Clinical Psychology & Psychotherapy*, 7(3), 201-209
- Masi, G., Lenzi, F., Fabiani, D., Sudano, S. D., D'Acunto, G., & Mucci, M. (2020). Suicidal ideation, suicidal attempts and non-suicidal self-injuries in referred adolescent s. *Rivista di psichiatria*, 55(3), 168-174. <https://doi.org/10.1708/3382.3357>
- Mohammadi, S., Izadpanah, S., Fazli Mehrabadi, A., Panaghi, L., & Ghadiri, F. (2011). The effect of identity styles on students' suicidal thoughts. *Publication: Journal of Behavioral Sciences*. 5(1):67-61 (In Persian)
- Mohammadian, F., Azizi, M., Bagheri, M., & Veisani, Y. (2018). Suicide prevention. Tehran: Savalan Publishing. (In Persian)
- Mohseni, M. H., & Maslehi Kajor, A. (2021). Why self-esteem in children and teenagers and ways to strengthen it. *New developments in psychology, educational sciences and education, Farvardin* 4(34): 58-69. (In Persian)
- Moradi, M., Salimi Bajstani, H., Farahbakhsh, K., Askari, M., & Borjali, A. (2021). Extracting the psychological model of the formation of suicidal thoughts as a social harm in students: a grounded theory study. *Social Psychology Research*, 11(44): 23-46. (In Persian)
- Nemati Sogoliteh, F. (2017). Predicting students' suicidal thoughts based on depression, borderline personality disorder, religiosity, social support and coping strategies. *New Psychological Research Quarterly*. 2(45): 280-255. (In Persian)
- Nguyen D t, Nobuyuki M, Satoshi A, Shinya W, Keisuke Takanobu, Y F, Kuniyoshi T, Yuki K, Ichiro K. (2021). The mediating role of hopelessness in the relationship between self-esteem, social anxiety, and suicidal ideation among Japanese university students who visited a university health care center, *Journal of Affective Disorders Reports*, Volume 6.

- Review. *J Rafsanjan Univ Med Sci.* 2018;16(12): 1153-68.
- Vesal, M., & Goudarzi, M. A. (2016). Examining the prediction model of suicidal thoughts based on stressful life events and rumination with the mediation of depression, thought and behavior in clinical psychology. 10(38), 66-57. (In Persian)
- Walsh, E., Eggert L. L. (2007). Suicide risk and protective factors among youth experiencing school difficulties (2007). Oct; 16(5): 349-59. doi: 10.1111/j.1447-349.2007.00483.x. PMID: 17845554.
- Whatley SL, Clopton JR. (1992). Social support and suicidal ideation in college students. *Psychol Rep.* 1992 Dec; 71(3 Pt 2): 1123-8. doi: 10.2466/pr0.1992.71.3f.1123. PMID: 1480690.
- wiswanathan, D. J., & Kumarasamy, H. (2019). Depression, suicidal ideation, and resilience among rural farmers in a drought-affected area of Trichy District, Tamil Nadu. *Journal of neurosciences in rural practice*, 10(02), 238-244. doi: 10.4103/jnrp.jnrp_257_18
- Witte, T. K., Fitzpatrick, K. K., Joiner, T. E., & Schmidt, N. B. (2005). Variability in suicidal ideation: A better predictor of suicide attempts than intensity or duration of ideation? *Journal of Affective Disorders*, 88, 131-136.
- World Health Organization. (2017). *Depression and other common mental disorders: global health estimates*. Geneva: World Health Organization; 14-15.
- Yosi Y, A narrative review of the relationship between parenting and anxiety disorders in children and adolescents (2021). *International Journal of Adolescence and Youth* Volume 26, Pages 449-459 2021 <https://doi.org/10.1080/02673843.2021.1980067> Published online: 27 Sep 2021.
- Zhang, J. Fang, L. Wu, Y. W., & Wiczorek, W. F. (2013). Depression, anxiety, and suicidal ideation among Chinese Americans: a study of immigration-related factors. *The Journal of nervous and mental disease*, 201(1), 17-22. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e31827ab2e2>.
- adults p853-857 *Journal of Clinical Psychology*.
- Shabani, Z., & Moayidi, M. (2017). Investigating the relationship between parents' parenting practices and depression in high school and pre-university female students. *Family and research scientific-research quarterly*. 14 (3): 107-125. (In Persian)
- Shaffer, D., & Pfeffer, C. R. (2001). Practice parameter for the assessment and treatment of children and adolescents with suicidal behavior. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 40(7), 24-5. DOI: <https://doi.org/10.1097/00004583-200107001-00003>
- Shaoling Zhong, Li Lu, Amanda Wilson, Yuanyuan Wang, Suqian Duan, Jianjun Ou, Lijuan Shi, Jianyu Ge, Li Chen, Kaihong Zhao, Runsen Chen, (2021). Attention-deficit/hyperactivity disorder symptoms and suicidal ideation among college students: A structural equation modeling approach, *Journal of Affective Disorders*, Volume 279, 2021, Pages 572-577, ISSN 0165-0327, <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.10.020>
- Steven J, Garlow MD, Jill Rosenberg L, David Moore MD, Ann P, Bethany Koestner BS, et al. (2008). Depression, desperation, and suicidal ideation in college students: Results from The American Foundation For Suicide Prevention College Screening Project At Emory University. *Depression And Anxiety*; 25: 482-88.
- Sunil B, Marjan G-Holloway, G B and Aaron T. B. (2008). Self-Esteem and Suicide Ideation in Psychiatric Outpatients, October 2008 *Suicide and Life-Threatening Behavior* 38(5): 511 - 516 DOI: 10.1521/suli.2008.38.5.511
- Seyakhane Nooshabadi S, Saadi Arani S, naderiyan F, Bahadoran A, Namjoo F. (2021). Predicting Suicide Ideation and Psychological Helplessness based on Domestic Violence in Women. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*. 3(2), 60-71. doi: [10.52547/jarcp.3.2.60](https://doi.org/10.52547/jarcp.3.2.60) (In Persian)
- Teismann T, Forkmann T, Brailovskaia J, Siegmann P, Glaesmer H, Margraf J. (2018). Positive mental health moderates the association between depression and suicide ideation: a longitudinal study. *International Journal of Clinical and Health Psychology*. 2018;18(1):1-7. doi: 10.1016/j.ijchp.2017.08.001.
- Tiller, A. Garrison, E. Benchea, B. Beth, B. & E (2004) "The Influence of Parenting Styles on Children's Cognitive Development", *Journal of Marriage and the Family*, 61: 881-893. Narrative